

ISTENKERESÉS

„Maradj velem, mert beesteledett!”
Bibliát hallgat a gyülekezet.
Alkony izzik a templom ablakán.
Hitetlen vagyok, vergődő magány.
„Maradj velem, mert beesteledett!”
– Ha így idegen, vedd emberinek,
súgja egy hang, s ahogy látó szemem
elmereng a régi jeleneten,
az emmausin és felejttem magam,
a sugár-hídon némán besuhan
egy örök Árny: lehetne Buddha is,
de itt másképpen hívják, és tövis
koronázza: én teremtem csupán,
mégis mint testvérére néz reám,
mint gyermekére, látja, tudja, hogy
szívem szakad, oly egyedül vagyok,
s kell a hit, a közösség, szeretet.
S kezét nyújtja. Mert beesteledett.

(Szabó Lőrinc: Az Árny keze)

◆ Minden ember lelkének legmélyén ott él a vágy az igazság, a szeretet, a megértés után, a végtelen után, egy Végtelen Lény, Isten után. A magyar irodalomban különösen erős az istenkereső művek vonulata, számtalan istenkereső költemény és prózai alkotás született, főként a 20. században. Sokan úgy gondolják, hogy ezek a művészek csak betegségük, szenvedésük, öregedésük, a halálközelség vagy a félelem élményének hatására fordultak egy saját maguk elképzelt mentsvárhoz, az Isten-illúzióhoz. De ha a létnek ezekre az alapvetően fontos kérdéseire és határhelyzeteire sehol sem találunk kielégítő feleletet, csak Istennél, és ha az ember szorongatott helyzeteiben ösztönösen öfelé próbál fordulni, akkor nem következik-e ebből logikusan, hogy Isten csakugyan létezik? Hiszen a végtelen, valamiféle anyagon túli valóság keresését semmi és senki más nem írhatta bele az ember szívébe, egyedül ez a Végtelen Valaki.

Szabó Lőrinc kora, a 20. század gyermeke volt: materialista és vallottan-vállaltan ateista. Verse, a *Tücsökzene* című nevezetes gyűjtemény 329. darabja mégis akár a modern ember Krisztus-keresésének példázata is lehetne. A költő Ózdon írta, ahová egy irodalmi est megtartására hívták meg, és ahol a helybeli református lelkész-házaspárnál vendégeskedett. A vers ihletője a Lukács-evangélium jelenete az emmauszi tanítványok és az immár feltámadt Jézus találkozásáról (24,13-35); erre utal a tanítványok „maradj velünk” kérésének tudatos személyesség alakítása: „Maradj velem”,

Caravaggio (1571–1610): Az emmausi vacsora. Olaj, vászon, 141×175 cm, 1606

sőt megkétszerezése. Először a tanítványok sem ismerik fel a Megváltót, csak akkor, amikor kenyeret ad nekik. A versben is valami hasonló történik. Szabó kívülállóként, csupán mint udvarias vendég vesz részt az egyik istentiszteleten, amikor egyszerre csak valóságossá válik számára az evangéliumi jelenet és benne Jézus. Védekezik vonzása ellen, így buzdítva magát: „vedd emberinek”, amit hallasz, hiszen Jézus csak egy Buddhával vagy bármely vallásalapítóval behelyettesíthető „örök Árnny”, „én teremtem csupán” – ebben a szívszakasztó egyedülletben mégis ő a legvalóságosabb valóság, mert szíve legmélyéig

ismeri a költőt, és magányában kezét nyújtja felé. Később, a *Vers és valóság* című kötetben, amelyet Szabó Lőrinc élete vége felé írt, és csak a halála után jelent meg, és amelyben költeményeihez fűz magyarázó jegyzeteket a szerző, szinte védekezik akkori megrázó vallásos élménye ellen, „amelyben” – mint írja – „nagy szerepet játszott az üldözöttségem és a kezdődő öregségem, világi egyedülvalóságom”. Nem véletlen, hogy az emmauszi tanítványok és Jézus találkozásának elbeszélése éppen az elidegenedés évszázadában, a 20. században lett különlegesen népszerű, amit az ekkori feldolgozások sokasága is tanúsít. ♦

ANGKA LOEU

Kambodzsa tragédiája –
kommunista hatalomátvétel
1975 áprilisában

SZÖVEG –
LOVÁSZY LÁSZLÓ

◆ Az Angka Loeu, a *Magasabb Rendű Szervezet* vezetősége reggel újra összeült, a vita már órák óta tartott. Suong Sikoeun feszülten várakozott a csukott ajtók előtt. Kinyílt a duplaajtó, s a hármas számú testvér, Ieng Sary barátságosan behívta az ideges Suongot, akit Kungként szólított, majd jelezte a megbeszélés résztvevőinek, hogy az összefoglalót és az emlékeztetőt ő fogja készíteni a vezetésnek. Soung homloka gyöngyözni kezdett, amikor belátta, hogy az eddigi fordítói munkája helyett valami egészen mást kell majd csinálnia.

A francia főiskolákat, valamint ipari és műszerész technikumokat megjárt értelmiségiek a szünetben a francia baloldal eredményeiről értekeztek, s miközben frissítőiket szürcsölgették, párizsi élményeiket osztották meg egymással. Ieng Sary mosolyogva sztorizgatott az unokaöccsével, az egyes számú testvérről, akinek kedvence Rousseau volt, és akivel együtt alapította meg a híres „Marxist Circle”-t Párizsban, amit sok kém, illetve szovjet- és kommunistaszimpatizáns látogatott. Sokszor használt francia szavakat, érzékeltetve, hogy ő fog gondoskodni a rendszer nemzetközi elfogadottságáról. A hármas számú testvér büszkén kérdezgette Soungot a feleségéről, akiről mindenki tudta, hogy francia kommunista, és Párizsban találkoztak az 1960-as években.

Amikor a szünet után visszaültek az asztalhoz, megegyeztek, hogy totális forradalmat kell levezényelni és minden, ami a múlttal kapcsolatos, az *anatéma*, tehát le kell rombolni, mert lélektanilag kell újratemetni a társadalom minden egyes tagját. A részletekről és az intézkedésekről folytatódott a tárgyalás. Az órákig tartó eszmecsere után Soungot azzal küldték el, hogy másnapra foglalja össze és szabatosan fogalmazza meg a döntéseket.

Soung hazasietett francia kedveséhez, aki most csak ideiglenesen hagyhatta el a B-1-es részleget, ami nem más volt, mint az ország átnevelőtábora az értelmiségiek és diplomaták számára. Még egy kicsit idegenül hangzott a férj számára is neje új neve, ami egyúttal az újjászületést is jelképezte az állam jóindulatának jeleként. Phâl csak lopva, idegesen adhatott csókot a férjének, mert tudta, hogy az érzelmek kifejezése is tiltott, még a legfelsőbb vezetés rokonai számára is. Soung rámosolygott feleségére:

– Milyen az életed a B-1-ben?

– Ötök kelünk és éjfél után fekszünk le, állandóan a tábor többi tagjával kell maradnom, különben – halkította le a hangját – „szervezetlen tevékenységgel” lehet vádolni engem. Nőknek fenntartott helyen ehetek csak, és az a munkám, hogy fordításokat készítek a „csodálatos termés” és a „forradalom csodálatos ugrásai” címszavak alatt. Hetente kétszer önkritikát is kell gyakorolnom... A lányainkat elvitték, hogy Angkor nevelhesse tovább...

– Phâl, csak így lehetsz igazi kampucsai! – mondta mosolyogva a férje.

– Emlékszel, hogy együtt rajongtunk Robespierre-ért, az egyenlőségért, a romantikáért és a forradalomért az egyetemen, és arra, ahogy sétálgattunk a Szajna partján...?

Soung észrevette felesége kétségbeesett, vádló tekintetét, ezért gyorsan témát váltott, nehogy olyasmi hangozzék el, ami már visszavonhatatlan.

– Nos, én meg egy nagyon fontos értekezleten voltam! Ott volt Ieng mellett az első és a második számú testvér, valamint Szo Phim, Szon Szen, Ta Mok és Vorn Vet.

– És miről volt szó? – gyült könny neje szemében.

– Megvizsgálták, hogy az elmúlt két évben milyen eredmények születtek az egyének átalakításának folyamatában. Alapvetően mindenki elégedett volt, azonban úgy gondolják, fokozni kell a folyamatot, például a házaspároknak hosszabb beszélgetést is tilos lesz folytatni, mert az már vitatkozásnak számít, s mint ilyen, a dolgozó nép elbizonytalanítását eredményezi. Ha kevés az élelem, az öregeket, a fiatalokat – különösen az árvákat – magukra kell hagyni, mert veszélyeztetik a társadalom fennmaradását.

A kivégzéseknek nyilvánosnak kell lenniük, mert példát kell statuálni. Törekedni kell a változatosabb kivégzési módokra – fejezte be Soung a saját gondolataiba mélyedve. Aztán harcos tekintettel folytatta gondolatait.

Miközben a férje lángoló szemekkel, vadul hadonászva beszélt tovább, felesége, Laurence Picq, életében először sután, rejtve összekulcsolta a kezét. Már nem is figyelte, nem is hallotta, mit mond neki a férfi: becsukta a szemét, és visszagondolt a párizsi Notre Dame ódon falaira, s a megcsönkített, mártírhalált halt szobrait, és néma maradt.

(Részlet a szerző novellájából)

1970-ben egy amerikai támogatású puccsal megbuktatták Kambodzsa legitim uralkodóját, Szihanuk herceget, majd a vietnámi Saigon eleste után (amikor az amerikaiak a vietnámi nagykövetségük tetejéről helikopterrel menekültek el, hasonlóan a mostani afganisztáni kivonulásukhoz) Kambodzsa sorsa is megpecsételődött. 1976-ban a polgárháborús helyzetben Pol Pot, a vörös khmerek vezetője lett az ország miniszterelnöke. A vörös khmerek egy „agrárparaszti” kommunista országot szerettek volna létrehozni, ezért úgy gondolták, nincs szükség értelmiségre és tudományokra, műveltségre, ezért irtani kezdték a másként gondolkodókat. Szerényebb becslések szerint is 1 millió 200 ezer ember haláláért felelősek.

Amikor a vörös khmerek teljesen átvették a hatalmat, megszállták a főváros, Phnompen központi kórházát, azonnal megölték az ott levőket (a betegek és a fogyatékkal élők szerintük hátráltatták a társadalmi haladást), majd a Kereskedelmi Bankba mentek, ahol eltűzelték az összes papírpénzt, aztán a város szinte minden elérhető papírját is tűzre vetették – ezért sincsenek írásos nyomai az addig elkövetett tömeggyilkosságoknak, amelyek során nőket és gyermekeket is lemészároltak.

Pol Pot miniszterelnök, aki a többi felső vezetőhöz hasonlóan elkerülte a felelősségre vonást, 1998-ban halt meg Kambodzsában, egy, a gerillaharcosai által ellenőrzött területen. Egy évvel később az utolsó vörös khmerek is megadták magukat. Később, a nemzetközi közösség nyomására is csak öt egykori kommunista khmer vezetőt vádoltak meg népirtással. 2021 decemberében – hatéves vizsgálat után – a nemzetközi bíróság (Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia) ejtette a vádat az egyik, még életben lévő exparancsnok (Meas Muth) ellen is.

1980-ban Laurence Picq, az egyetlen külföldi Pol Pot környezetéből, elmenekült az országból. Két kislányát magával vitte, de karon ülő kisfia a rossz körülmények miatt nem élte túl az utazást. Picq Franciaországba visszatérve elvált férjétől, majd pszichiáter lett. ♦

SZÖVEG –
MÁRTONFFY ANDRÁS

SOROZAT –
KÉTKEDŐK, KERESŐK, KALANDOROK

SZÁZMILLIÁRDOK A PADLÁSSZOBÁBAN

Stéphane Breitwieser a merész műkinclopásaival a világ leggazdagabb emberei közé lopta magát, de milliárdos festmények birtokában is szegénységben élt, anyja házáat csak a lopás idejére hagyta el.

◆ 1997 februárjában az antwerpeni Rubens-múzeumba egy jól öltözött, szimpatikus fiatalember és a barátnője váltott jegyet, udvariasan elbeszélgettek a pultnál a jegyárusal, majd beléptek a múzeumba. Nézelődtek egy darabig, mint az átlagos látogatók, majd a fiatalember lecövekelt egy tároló előtt. Egy plexi védőbúra alatt huszonöt centiméter magas elefántcsont szobrocska állt, Ádámot, Évát és a kígyót ábrázolta. A fiatal hölgy az ajtóban állt, és figyelt. Egyszer csak jelt adott a barátjának, aki egy svájci biciskát vett elő a zsebéből, kinyitotta, majd kiszámított mozdulatokkal elkezdte kicsavarozni a műanyag búrát lefogó csavart. Két fordulatig jutott, amikor a barátnője halkán köhintett. A férfi ekkor abbahagyta a munkát, és ártatlan arccal tovább nézelődött a teremben. Az újabb jelre folytatta a csavarozást. Miután minden csavar a fiatalember zsebében volt, halkán felemelte a búrát, félretette, a szobrot pedig a nadrágszíja alá szorítva a zakója hátulja alá rejtette. Mindketten nyugodt léptekkel a hátsó személyzeti bejárathoz mentek, majd kiléptek az utcára. Néhány sarokkal arrébb beültek egy kis autóba, aztán Luxemburgon és Németországon át Franciaországba mentek.

AZ ELSŐ MŰKINCS

A huszonöt éves fiatalembert Stéphane Breitwiesernek hívták, az édesanyja házában, egy tetőtéri szobában lakott a barátnőjével, Anne-Catherine Kleinklausszal. Mindketten szélsőségesen introvertáltak voltak, nem jártak sehová, nem voltak barátaik. Stéphane nehezen tudott beilleszkedni a modern világ közösségeibe: nem ismerkedett szinte senkivel, nem ivott alkoholt, videojátékokkal sem játszott.

Romantikus lelkülete és álmodozó természete a múlt felé húzta. Apja révén gazdag francia nemesi családból származott, és egész fiatalkorát luxuskörülmények között töltötte. A házuk kastélynak is elment volna, tele volt méregdrága régi bútorokkal, értékes festményekkel, antik fegyverekkel. Ebben a házban Stéphane huszonkét éves koráig élt – ekkor a szülei csúnyán összevesztek, majd elváltak. Az apja minden vagyonát magával vitte, anyja és fia pedig egy jóval kisebb házba költözött pusztá falak és unalmas, modern bútorok közé.

A fiú a saját álmvilágába menekült a trauma elől. Múzeumokba járt, régészeti ásatások körül csellengett.

EGY BRÜSSZELI MŰVÉSZETTÖRTÉNETI MÚZEUMBAN

Stéphane ellopta az „eltávolított tárgy” táblát, és betette az általa ellopott ezüstszobrocskák helyére.

Amikor megismerte Anne-Catherine-t, kettesben folytatták a merengést.

Az első lopást egy aprócska múzeumban követték el, ahol sem kamerák, sem biztonsági őrök nem voltak. Egyetlen önkéntes teremőr álldogált az épületben, így Stéphane könnyedén elemelt egy faberakásos tizennyolcadik századi pisztolyt. Egyszerűen betette a hátizsákjába, aztán mindketten hazamentek a manzárdszobába.

GYAKORLAT TESZI A MESTERT

A fiatal pár a következő napokban rájött, hogy nem tudják, és nem is akarják abbahagyni a lopást. Legtöbbször apró helyi kiállításokra és aukciókra jártak, ahol kevés látogató és még kevesebb őr tartózkodott. A módszérük mindig ugyanaz volt: egyszerűen bementek, és minden ceremónia nélkül elvitték a kiszemelt értéktárgyat. Anne-Catherine figyelt, és jeleket adott, Stéphane pedig gyorsan kiszabadította a múkincset, akárhogy is volt rögzítve. A festményeket – hacsak lehetett – kicsavarozta a keretből, de ha másképp nem ment, kerettestől dugta őket a zakója alá.

Nem csak képeket raboltak. Egyre hatalmasabb étvággal vetették rá magukat a legkülönbözőbb műtárgyakra. Elloptak például egy antik hadi harsonát, egy művészien dekorált struccotjást és egy oltárképet, de volt olyan, hogy egy egész katedrálüveges ablaktáblát vittek el. A legnagyobb darab egy Szűz Máriát és a kis Jézust ábrázoló, nyolcvankilós faszobor volt, amelyet egy falusi templomból loptak ki.

A MŰKINCSTOLVAJOK kilencvenkilenc százalékaival ellentétben ő egyetlen darabot sem adott el.

Stéphane az elkövetkezendő években annyira tökélyre fejlesztette a módszerét, hogy konkrét szabályokat fogalmazott meg. A megfelelően kiválasztott múzeumba ebédidőben kell érkezni, amikor az örök már éhesek, vagy éppen esznek. A bejáratnál udvariasan kell bánni a jegyárral, majd odabent jól átlátni a teret. Feltérképezni a belső ajtókat, az örök pozícióját és útvonalait, valamint a be- és kijáratokat. A veszélyek érzékelése szempontjából az ideális terep a recsegő-ropogó faparketta, a legrosszabb a padlószőnyeg. A megfelelő pillanatban késedelem nélkül kell cselekedni, majd sietség és feltűnés nélkül azonnal távozni. Mivel a módszerük jól működött, egyre merészebbek lettek. Egy brüsszeli művészettörténeti múzeumban Stéphane ellopta az „eltávolított tárgy” táblát, és betette az általa ellopott ezüstsobrocskák helyére. Volt olyan, hogy többször is visszatértek ugyanarra a helyre. Az egyik múzeumból tizenhárom tárgyat vittek el.

„NEM TUDOK ELLENÁLLNI”

Az akciók minden alkalommal az édesanyja házában, Stéphane manzárdszobájában végződtek. A fiatalember Ali baba barlangjának nevezte a rejtekhelyét, és nem is ok nélkül. A falak hamar megteltek festményekkel, a polcok és asztalok pedig válogatott műkincsekkel. A legértékesebb zsákmányok több millió dollárt értek, az *ifjabb Lucas Cranach* „Klevei Szibilla” című festménye például 4,8 milliót. 1997-re felfoghatatlan értékeket halmoztak föl a házban, de továbbra is ott laktak, mert Stéphane soha egyetlen darabot sem adott el a műkincsek közül. Egy tíz négyzetméteres, tizenhetedik századi faliszőnyeget már nem is tudtak elhelyezni, ezért összetekerve a szekrényben tartották.

A pénz nem érdekelt, kizárólag a műalkotások esztétikai és művészettörténeti értéke vonzotta. Mint később elmesélte, képtelen volt ellenállni a tárgyak vonzásának: „Ha valami gyönyörűséget látok, nem tudok ellenállni, és sírok” – magyarázta. „A birtoklás öröme erősebb, mint a lopástól való félelem.” Állása eközben alig-alig volt, jobbra alkalmi munkákból és a barátnője segédápolónői fizetéséből tartották fenn magukat.

Egy alkalommal le is buktak Stéphane impulzivitása miatt. Az egyik múzeumban annyira megtetszett neki egy tizenhetedik századi holland csendélet, hogy lekasztotta a falról, és egyszerűen a hóna alá csapta, majd mindketten elindultak kifelé. Az ör ezúttal észrevette őket, és hamarosan a rendőrségen találták magukat. Itt töredelmesen bocsánatot kértek, és mivel senki nem tudta, mi minden pihen a franciaországi padlószobában, egyetlen bent töltött éjszaka után figyelmeztetésben részesítették, aztán elengedték őket. A helyzet egészen abszurd volt, így a rendőröknek eszükbe sem jutott, hogy ő az az arcátlan tolvaj, akit több ország rendőrsége keres hosszú évek óta.

A LEBUKÁS

Nemsokára azonban eljött a valódi lebukás is. 2001 novemberében Stéphane rájött, hogy az előző lopás helyszínén hibát követett el. Miután elemelt egy 16. századi vadászkuvert, elfelejtette letörölni az ujjlenyomatait az üvegtárolóról. Kénytelenek voltak mindketten visszamenni. A szerencse azonban elhagyta őket. Egy kutyáját sétáltató nyugdíjas újságíró, aki olvasott a rengeteg felderítetlen műkincslopásról, felfigyelt a gyanúsán viselkedő párosra. Nem volt rest bemenni a múzeumba, és szólt a teremőrnek. Mivel a lopás napján velük együtt mindössze három látogató járt ott, a hölgy azonnal felismerte őket, és kihívta a rendőrséget. Az ujjlenyomatok egyeztek, Stéphane-t letartóztatták. Anne-Catherine pánikszzerűen rohant a fiatalember anyjához. Az anyának fogalma sem volt, micsoda kincsesbarlang van a tetőtérben – amikor a fia barátnője hosszú évek után először beengedte, a megdöbbenése valószínűleg leírhatatlan volt. Mivel soha nem álltak szóba a sajtóval, nincsenek biztos információink arról, ami ezután történt. Valószínű, hogy az anya anyatigrissé változott, és megakarta védeni harmincéves, mamahotelben lakó, munkanélküli fiát. Elhatározta, hogy mindenképpen megszabadul a bűnjelektől.

LEDARÁLT FESTMÉNYEK, ELÉGETETT MŰKINCSEK

Nem volt egyszerű dolga. A műkincsek összértéke körülbelül négyszázötven milliárd forintnyira rúgott, de már darabszámra, tömegre is valószínűtlen mennyiséget jelentett. Az édesanyja azonban mindenre hajlandó volt a fia megmentése érdekében. A festményeket kivágta a keretükből, és Anne-Catherine segítségével elégette őket, némelyiket a konyhai szemétdarálóban semmisítették meg. A többi műtárgyat és a képkereteket hosszadalmas munkával a kocsijába pakolták, és

többnapnyi munkával lehordták a közelben csordogáló Rajna–Rhône-csatornához. Itt aztán egy hídról a folyóba dobálták őket. A Szűz Máriát és a kis Jézust ábrázoló szobrot megkímélték: egy találmányra kiválasztott templom előtt hagyták. Az valószínűleg soha nem fog kiderülni, hogy pontosan mennyi felbecsülhetetlen értéket semmisítettek meg.

Stéphane ezalatt, mit sem sejtve a pusztításról, megtörtén vallomást tett, és minden elmondott a rendőröknek. A demokrácia malmai azonban lassan őrölnek, és hetek teltek el, mire megszerezték a házkutatási parancsot. Amikor a nyomozók Stéphane anyjának házához értek, a manzárdszoba üres volt és kihalt. A rémült nők már a szögeket is kihúzgálták a falból, a szekrényeket pedig tisztára söpörték.

Elképedt járókelők egyre-másra találták meg az értékeiből értékesebb műkincseket, amelyeket partra sodort a sekély csatorna lassan folyó vize. Először egy aranyberakásos kehely került elő a sárból, aztán egy drágakövekkel díszített tőr, később ezüst ékszerek és más kincsek.

A KUTYA SZERENCSEJE

A nyomozás kiderítette, hogy Stéphane Breitwieser – példa nélkül a világtörténelemben – kétszáz helyről több mint háromszáz műtárgyat lopott el. Volt olyan év, amelyben minden második franciaországi műkincslopást ő követett el. Azért tudott ilyen sokáig büntetlenül tevékenykedni, mert a műkincstolvajok kilencvenkilenc százalékaival ellentétben ő egyetlen darabot sem adott el. Amikor megtudta, hogy mit tett az anyja és a barátnője az ő imádott kincseivel, teljesen összetört. Az elitélés napján megpróbálta felakasztani magát, de az őrei időben felfedezték. Nagyobb csapás volt ez neki, mint az a két év, amit végül börtönben töltött. Az már csak halmazati büntetésnek számíthatott, hogy a barátnője fél év börtön után elhagyta, férjhez ment, és hamarosan két gyereket szült. Édesanyja másfél év börtönnel megúszta a műkincsek elpusztítását.

Stéphane persze a szabadulása után sem bírt magával. Még kétszer tartóztatták le, és további éveket töltött börtönben, mert több alkalommal is további lopott műtárgyakat találtak nála. Legutóbbi szabadulása után önéletrajzot írt, amelyben részletesen leírja, milyen örült megszállottság vezérelte a szép tárgyak ellopására. A szomorú történet egyetlen megkérdőjelezhetetlen nyertese a tolvajokat lebukató újságíró kutyaája, akit jutalomból életfogytig tartó ételellátmánnyal jutalmazott a svájci rendőrség. ♦

HEGEDŰS A HÁZTETŐN

SHOLEM ALEICHEM | TÖRTÉNETE ALAPJÁN | ARNOLD PERL | KÜLÖN ENGEDÉLYVEL

SZÖVEGKÖNYV:

JOSEPH STEIN

ZENE:

JERRY BOCK

DALSZÖVEG:

SHELDON HARNICK

FORDÍTOTTA:

ORBÁN JÁNOS DÉNES

A NEW YORK STAGE MEGBÍZÁSÁBÓL
SZÍNPADRA ÁLLÍTOTTA: **HAROLD PRINCE**
AZ ELŐADÁST ENGEDÉLYEZTE A
MUSIC THEATRE INTERNATIONAL (EUROPE)
WWW.MTISHOWS.EU
A BUDAPESTI OPERETT SZÍNHÁZ ELŐADÁSÁHOZ
A JOGOKAT A **HARTAI ZENEI ÜGYNÖKSÉG**
KÖZVETÍTETTE.

AZ EREDETI

NEW YORK STAGE

PRODUKCIÓT

RENDEZTE ÉS

KOREOGRAFÁLTA:

JEROME ROBBINS

DÉZSY SZABÓ GÁBOR

ÁPRILIS 12-TŐL!
JEGYEK:
WWW.OPERETT.HU

DÍSZLETTERVEZŐ:
KHELL ZSOLT

JELMEZTERVEZŐ:
BERZSENYI KRISZTINA

RENDEZŐ–KOREOGRÁFUS:
BOZSIK YVETTE

BUDAPESTI

OPERETTSZÍNHÁZ

WWW.OPERETT.HU
OPERETTSZÍNHÁZ

SZÖVEG –
MOLNÁR-BÁNFFY KATA

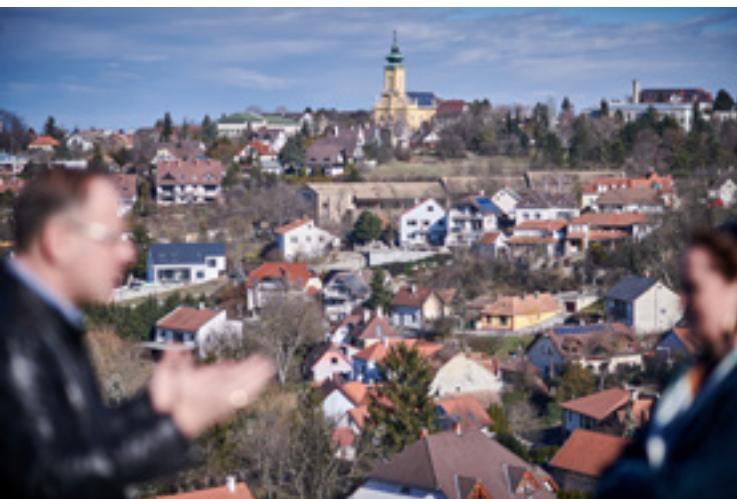
KÉP –
PÁCZAI TAMÁS

SOROZAT –
KÖZKINCIS

Veszprém, a ragyogó

Veszprém szép város. Jólesik a séta benne, különösen, ha olyan idegenvezetője van az embernek, aki jól ismeri minden zegzugát, és történeteket mesél a gyerekkorból, személyes kötődéseiről vagy a városi pletykákról. **Navracsics Tiborral**, a Veszprém-Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa program megvalósításáért felelős kormánybiztossal sétáltunk a királynék városában, és arról beszélgettünk, miért jó egy városnak, ha elnyeri a lehetőséget, hogy Európa Kulturális Fővárosa legyen.

- ◆ „Kétféle pályázó van a kulturális főváros címre – kezdi a kormánybiztos –, az egyik város, aki úgy érzi, hogy a múltja, a hagyományai alapján európai elismerésre érdemes, és úgy gondolja, hogy ezt az EKF cím biztosítja neki. A másik, és Veszprém ezek közé közé tartozik, abban bízunk, hogy az EKM egyfajta kitörési lehetőséget ad neki abból a kategóriából, amelyben vesztegel, és aminél az adottságai alapján jobbat érdemelne. Veszprém most újrapozicionálhatja a saját helyét, mert bár ez a város a Bakony és a Balaton között helyezkedik el, a többség nem a közkedvelt nyaralóhelyekhez köti, és többnyire csak az állatkertet, esetleg a várat ismerik az emberek, vagy azt tudják, hogy egy megyeszékhely. Valójában Veszprém Magyarország egyik legvibrálóbb kultúrájával rendelkező városa, amely ezer szállal kötődik a Balaton-felvidéki régióhoz, a körülötte lévő településekhez. Ezt szeretnénk megmutatni nemcsak a magyaroknak, hanem az európaiaknak is – bár ezt nem értékeljük túl, mert arról sem sokat hallunk, hogy idén mely városok viselik ezt a kitüntető címet. De mégiscsak van egy rétege az európai közvéleménynek, amely odafigyel erre, mégpedig egy igényes, iskolázott, művelt réteg. Sokszorosan megtérülhet, ha őket elérjük.”

A hazai közvélemény leginkább arra emlékszik, hogy Pécs városa is kulturális főváros volt. Az Erdélybe járók tudják, hogy Nagyszeben is viselte ezt a címet, és ez mindkét városban látványos infrastrukturális fejlődéssel járt, ugyanakkor emlékszünk a beruházások csúszásaira és az erről szóló társadalmi vitára, a rossz ízű cikkekre is. Erre figyelmeztetem a kormánybiztost, miközben a vár macskalépcsőin csúszkálunk. Azt feleli, hogy időben megkeresték a pécsieket, megértették a tanulságokat, és a saját programjukat már ennek alapján tervezték meg. Két fontos dologra figyelmeztette őket a pécsi csapat: hogy figyeljenek a beruházások időbeli megvalósulására, és hogy az első perctől vonják

be a lakosságot, hogy a város lakói a magukénak érezzék a projektet, ne legyen olyan érzésük, mintha felettük vagy nélkülük futna el az évad. Ezért döntöttek úgy, hogy a rendelkezésre álló források nagyobb részét nem épületek felújítására vagy felépítésére fogják költeni, hanem programok finanszírozására a városban és a térségben. Ezek a programok az itt élő közösségek által szerveződnek a belváros kávéházaiban és éttermeiben, utcákon és tereken, iskolákban, kulturális intézményekben: utcazene-fesztivál, mozgóképfesztivál, irodalmi programok, táncfesztivál is szerepelnek a tervek között. Az EKF integrálja a régió bejáratott programjait is, mint a Művészetek Völgye vagy a Kőfeszt.

Ezzel együtt persze nagyobb beruházások is zajlanak, ezeket végig is látogatjuk. Az EKF-nek köszönhetően mozgásközpont lesz a ma üresen álló egykori gyermek-kórházból, digitális játszótér a régi húsáruházból, létrejön egy multifunkcionális közösségi tér a várban, és múzeum lesz a hajdani várbörtönből, ottjártunkkor éppen egy hatalmas kültéri liftet építettek mellé, na nem a szökést megkönnyítendő, hanem az akadálymentesített megközelíthetőségért. A pályázatot Veszprém a régióval együtt nyerte, ezért sok beruházás valósul meg a környező településeken is, Várpalotán és Salföldön közösségi tér, Balatonfüreden konferenciaközpont és kiállítótér, a falvakban pajtaprojekt jön létre.

„A város, az egyetem és az érsekség hármasa határozza itt meg a kulturális életet. Az egyetemi alapítvány kuratóriumi elnökeként hosszú távon is gondolkodom a város jövőjéről. Mind az érsekség, mind az egyetem bekapcsolódik az EKF 2023 programjaiba. Az egyetemnek megújul a kampusza, létrejön egy közösségi tér, amely egyszerre információs pont és kávézó, itt is vannak EKF-programok, és az intézmény beszáll önkéntesekkel is a munkába. És izgalmasnak ígérkezik a napelemes hajók, solarboatok versenye a Balatonon, ez is egyetemi szervezés” – magyarázza a kormánybiztos.

A JÖVŐ REMÉNYE

„Őseink hite a jövő reménye.« Ez a felirat került az 1938-as budapesti Eucharisztikus Kongresszus évében a veszprémi Gizella-kápolna oltárára. Ez a gondolatiság vezette a Veszprémi Érsekséget is, amikor bátorsággal, elkötelezettséggel, a múlt hagyományaira alapozva, de a jövőbe tekintve nekikezdett a várnegyed megújításának” – fogalmaz **dr. Udvardy György** veszprémi érsek, aki az egyházmegye mottójának választotta ezt a mondatot. Mintegy 100 éve volt legutóbb ilyen léptékű beruházás Veszprém egyik kulturálisan, egyháziilag és történelmileg is kiemelt területén. Udvardy György hozzátette, a fejlesztés közel negyvenmilliárd forintos állami támogatásból valósul meg, a rekonstrukciós munkák teljes kifutása 2025, azonban a beruházás egy részének eredménye már 2023-ban is látható lesz, az épületek egy része ugyanis már az Európai Kulturális Főváros rendezvénysorozat keretében látogatható lesz. A fejlesztés 18 műemléki épületet, mintegy 35 ezer négyzetméter épített és 10 ezer négyzetméter szabadterületet érint. Az érsek kiemelte: azért kezdtek neki ennek a munkának, mert szeretnék megőrizni őseink hitét, a hitük teremtette kulturális és épített javakat, értékeket, amelyek közösséget teremtenek és éltetnek.

IRODALOM ERDŐBEN, VASÚTÁLLOMÁSON, BOROSPALACKON

Az EKF 2023 irodalmi programjaiért, az irodalmi koncepcióért és annak végrehajtásáért **Ugron Zsolna** József Attila-díjas író felel. Zsolna életének egy részét a Szent György-hegyen tölti, így neki is élettere, alkotóműhelye a Balaton-felvidék, amely része a pályázatnyertes térségnek. „Kisebb programokkal, rendezvényekkel indultunk el tavaly, idén folytatjuk, több projekttel – fokozatosan építjük fel a programot 2023-ra. Munkatársammal, Varga Richárddal közösen az az egyik legfontosabb célkitűzésünk, hogy kitágítsuk az irodalom tereit, odavigyük a közönséghez az irodalmat. A városban, az erdőben, borospalackokon, vasútállomáson. Elindultak a Romkoncertek – zenés irodalmi estek a térség történelmi romjai között, ilyen volt például Szávai Viki Weöres Sándor-estje, a veszprémi jezsuita romoknál. Elindult a Holszezon irodalmi fesztivál most februárban, amely olyan irodalmi területeket érint, amelyek hagyományosan nem jelennek meg irodalmi fesztiválokon, például fantasy, sci-fi, gasztroirodalom, ifjúsági irodalom. Ez már idén nagyon népszerű volt, tele voltak a helyszínek, Veszprém kávéházai és éttermei. A képregényrajzoló-workshoptól az író-olvasó találkozókig nagyon változatos program volt. A szervezésbe bevontuk a veszprémi fiatalokat, egyrészt meghívhatták a kedvenceiket, másrészt sokszor ők moderáltak, koordináltak eseményeken. Lesz olvasókabinunk a bakonyi erdőben – ezt a MOME-val együttműködésben készítjük elő: egy könyvekkel megpakolt erdei kabin, ahol megpihenhetnek a turisták. 2023-ban Petőfi Bicentenárium is lesz, rákapcsolódunk a PKÜ rendezvényeire, és mi is szeretnénk egy nagy Petőfi-rendezvényt. Vissza szeretnénk kapcsolni a szigligeti alkotóházat az irodalmi élet vérkeringésébe, elvégre a huszadik században az egyik legfontosabb

helyszíne volt a magyar irodalomnak, ezen dolgozunk most, hogy ennek a koncepcióját kidolgozzuk Juhász Annával, a PKÜ kiemelt programjaiért felelős igazgatójával. Remélem, az alkotóház és a park is tele lesz lírával és prózával már idén nyáron. De nagy kedvencem az Egy bor, egy vers program is: balaton-felvidéki borászok választanak egy-egy kortárs verset valamelyik borukhoz, ezekkel fel is címkézték a palackokat. Tavaly a járvány idején a költészet napján az éttermek csomagoltak verset a kiszállított ételekhez. Azt reméljük, így sokkal szélesebb közönséghez jut el a kortárs irodalom, és a régióban hagyományt is teremtünk egy-két programsorozattal” – magyarázza Ugron Zsolna.

A szervezők szerint nagyon fontos az itt élők bevonása. Navracsics Tibor azt mondja, minden nagyrendezvény sajátos problémája az úgynevezett másnaposság, vagyis egyszer csak elmúlik, és ürességet hagy maga után. „Ezért fontos, hogy a városiak magukénak érezzék az EKF programjait, lássák, hogy mit tehetnek ők maguk, és ezért kellene olyan programok, amelyek mindenkit megszólítanak. Az iskolai kórusverseny, a gyerekrajzverseny vagy a kortárs művészeti fesztivál egyformán értékesek. A térség települései úgy tudnak kapcsolódni, hogy lakosságárányosan befizetnek a pályázati alapba, majd onnan osztjuk vissza a forrásokat – ez is azért lényeges, hogy magukénak érezzék a megvalósuló programokat, és azok szervesen, okosan kapcsolódnak az egyes települések életébe. Az önkéntesség is ezért fontos, mert szereplőként vagy szervezőként egész más minőségben lehet kapcsolódni a programsorozathoz. A fiatalokból álló önkéntescsoporthoz, a Ragyogókhoz lehet is csatlakozni. Az is fontos, hogy ami itt marad a programok után, azt érdemes legyen folytatni. Már a támogatások adásánál figyelni kell a fenntarthatóságra. Ha a pályázatokban tett vállalások megvalósulnak, tartósan emelkedő pályára állhat a térség és a város.” ♦

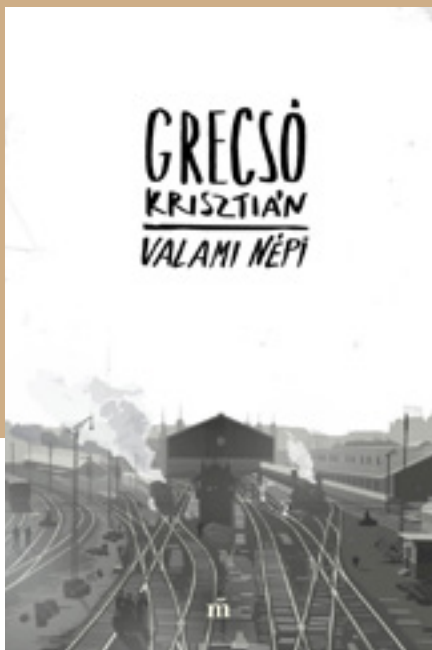

SZÖVEG –
OSZTOVITS ÁGNES

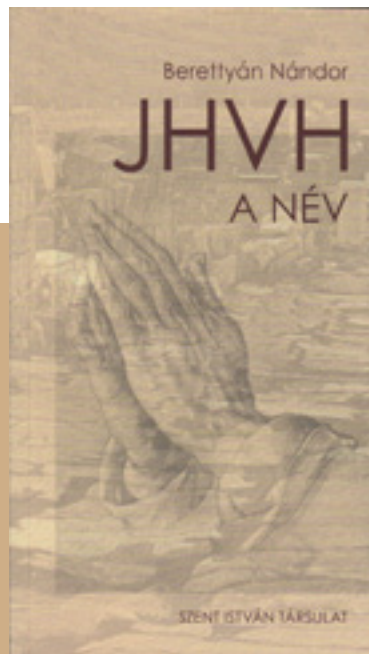
A LÉT KISEBB- NAGYOBB KÉRDÉSEI

„Már nem kellene ide több könyv” – figyelmeztet a végtelenül kedves vidéki asszony, aki kéthetente megpróbál katonás rendet varázsolni otthonunkba, s nem mellékesen leporolni a zsúfolt könyvespolcokat. Igazat adok neki, aztán mégis hazaállítok egy kupac friss kötettel. Izzagnak a szerzők, a címek, az ismertetőik.

- ◆ **GRECSÓ KRISZTIÁN VALAMI NÉPI** című novelláskötete megrázó olvasmány, és nem csak azért, mert pontos képet ad a halállal fenyegető betegségről, amely a nagyon tehetséges, sikeres és néha túl könnyed író ledöntötte a lábáról. Azért is izgalmas ez a könyv, mert hirtelen minden kimondott szónak, minden gesztusnak súlya lett. Grecsó Krisztián újra gondolta legfőbb kötődéseit, a vidéki gyökereket, a népiséget, a hitet, a szerelmet, az apaságot. Valódi drámákról van szó, amelyek sokáig elkísérnek bennünket. A Fehérben fehér című novellát a magyar próza egyik legjobb mestere, Hunyady Sándor is elirigyelné, ha ma élne. Hátborzongató remekmű egy fővárosba szegődő, otthonról kitagadott cselédlány reménytelen útkereséséről. Ugyancsak kivételes írói teljesítmény a kötetzáró Negyvennégyes című novella, amely egy alagsori sugárkezelőben játszódik, ahol mindenki elveszíti a nevét, mindenki ingerült, dühös a másakra, az orvosra, amikor megjelenik egy négyéves, kopasz, ugyancsak kezelésre érkező kisfiú, és rámosolyog egyenként mindenkire. Sorolhatnánk még a kiváló, nem kevésbé szívszorító írásokat. Grecsó érzelmes, de nem szentimentális, szellemesen humoros, de nem cinikus, személyes, de nem tolakodó. A sajnálatos súlyos betegség nagy íróvá érlette. Nagyon bízunk a gyógyulásban, és kíváncsian várjuk a folytatást.
- (Magvető Könyvkiadó, 3999 Ft)

BERETTYÁN NÁNDOR JHVH. A NÉV című regényét nem véletlenül mutatták be februárban a Nemzeti Színházban. A mindössze harmincéves szerzőt ezidáig tenyerén hordta a Jóisten, ha tetszik, a sors, a szerencse. Nagyszerű külső és hangai adottságaival főszerepeket játszott a Nemzeti Színházban, saját darabját, A sűgőt színpadra vihette, remekül megrendezte Móricz Zsigmond Forró mezők című regényének általa készített színpadi adaptációját. Tavaly kinevezték a Karinthy Színház élére. Nem tudni, hogy ennyi színházi feladat mellett hogyan jutott ideje regényírásra. Ráadásul egy olyan történet elmondására, amely az 1–2. században játszódik Antiochiában, egy népes zsidó család körében. A család legidősebb tagja, a jámbor és bölcs Eliézer még hallhatta a jeruzsálemi templomban kimondani a Nevet, amelyet a lerombolás után soha senki nem ejtett ki. Hiába unszolja az öreget, legfőképpen unokája, Seth, hogy ne vigye a Nevet

sírba, az öreg nem szegi meg a fogadalmat. Seth, akinek legjobb barátja egy keresztény fiú, azzal érvel, hogy a Név eltűnésével elveszik a hit, a nép is. Nem véletlen, hogy Eliézer halála után a fiú elindul Nyugat felé egy keresztény lány oldalán.

Kisregényben elmondani a sokszereplős történetet, bizony nem könnyű. Berettyán ott van elemében, ahol Eliézer, Seth és a Krisztus-hívő barát beszélgetését idézi fel a hitről, a zsidóságról, Isten létéről.

(Szent István Társulat, 2500 Ft)

FÁBIÁN JANKA AZ ANNA-BÁL SZERELMESEI című új regényét a már említett, a könyvek miatt morgolóddó kedves vidéki asszony kedvéért vettem meg és olvastam el, szinte egyvégtében. Neki ugyanis Fábíán Janka a kedvenc szerzője, aki még nincs ötvenéves, de már huszonöt regényt publikált, és jó ideje a legnagyobb könyves cég,

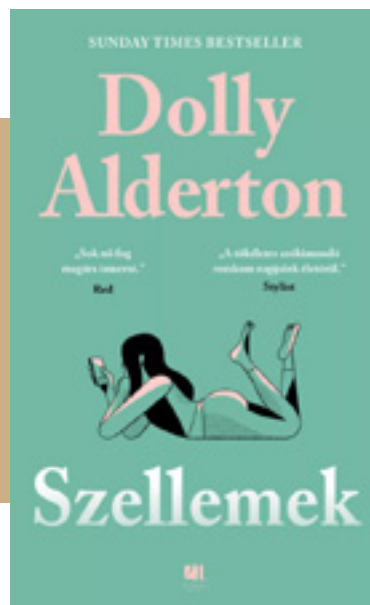

a Libri sztárszerzője. Nem véletlenül. Jókai Mór és az angol romantikus írók nyomdokain haladva fordulatos történeteket mesél a régmúlt időkből, amikor még volt igaz szerelem, voltak nagyformátumú hősök, legyőzendő intrikusok, szép álmokat szövő szegény kisasszonyok.

Az Anna-bál szerelmesei a reformkor elején játszódik Balatonfüreden, ahol nemcsak az első Anna-bált rendezik meg, de megfordul itt a kor hírességeinek színe-java. Itt időzik József nádor a családjával, megérkezik Vörösmarty, Deák, Kisfaludy Sándor. A történet főszereplője a félárva Györöky Ilka, aki gyönyörű, okos, nagyszerűen lovagol, de különc, a vagyonát elherdáló, szeretőt tartó apja miatt nem számíthat nagy partira. Ilkát rajongásig szereti a szegény házitanító, ám a lány mégis egy semmirekellő gazdag férfihoz megy feleségül. Sok-sok szenvedés után végül minden jóra fordul.

Fábián Janka nagy érdeme, hogy a romantikus fordulatokkal teli történet hátterében felfesti a korabeli Füred eseményekben (járvány, áradás, tűzvész) gazdag képét. Kellemesen, jó stílusban mesél, és egy tiszta, romlatlan világgépet mutat fel olvasóinak. Lehet talán finnyáskodni, hogy ez bizony nem korszerű irodalom, de megérdemelt a siker.

(Libri Kiadó, 3999 Ft)

DOLLY ALDERTON SZELLEMEK című regényének főszereplője egy harmincas évei elején járó szingli lány, bizonyos Nina Dean, aki sikeres a munkában, gasztróírásaira nemcsak a szerkesztők, az olvasók is bevők, és aki épp megvette első lakását. A cselekmény 2018-ban indul. Látszólag minden rendben van, csak hogy Nina egykori barátai már családot alapítottak, a gyerekneveléssel vannak elfoglalva, az apja leépült, fiatalos édesanyja nem érti meg, nincs kihez fordulnia. Rákényszerül a randi appra, és csodák csodája, hamarosan felbukkan a jóképű, kedves Max, aki házasságot is ígér. Ideális, figyelmes partner. Nina repes a boldogságtól, ám Max egyszer csak váratlanul lelép. Amikor félév után visszatér, Nina boldogan fogadja.

Nem lőjük le a poént, csupán azt jelezzük, hogy bizony nem könnyű a sikeres harmincas nők élete, főként, hogy a férfiak, ki tudja, miért, nem akarnak elköteleződni. Valami megbomlott a világban.

Az egyes szám első személyben elmondott történet tele van humorral és öniróniával. Nem feminista, csupán nőpárti. Azt sugallja, hogy a boldogsághoz szükség van a férfiakra. Nem véletlenül írja az angol kritika, hogy ebben a regényben sok fiatal nő fog magára ismerni. Tegyük hozzá, nemcsak Londonban, hanem Budapesten is, és ehhez sokban hozzájárul Perlényi-Chapman Eszter remek fordítása.

(XXI. Század Kiadó, 4490 Ft) ♦

5%-OS NYUGDÍJEMELÉS, 13. HAVI NYUGDÍJ

SZÖVEG –
KIRÁLY ESZTER

KÉP –
JÓNÁS JÁCINT

A zene megtart és összerendez

„Énekük időtlen »csengőhang«, ébresztés, amely nem tolakszik, mégsem engedni tovább tespedni a lelket. Saját szólama nyomába indítja, harmóniába hívja, összehangolt életre kelti – immár két évtizede” – a húszéves Szent Efrém Férfikar művészeti vezetőivel, **Bubnó Tamással** és fiával, **Bubnó Lőrincsel** beszélgettünk.

◆ – **A „szent” jelző napjainkban sokaknak idegen, és fiúbandából is több van, mint férfikarból. Mi lehet ma egy férfikar kulturális szerepe?**

Lőrinc: Egy görögkatolikus pap mondta egyszer, hogy a mi felekezetünk se nem görög, se nem katolikus, hanem görögkatolikus. Ilyenformán ránk is igaz, hogy az együttes se nem szent, se nem férfi, se nem kar, hanem a Szent Efrém Férfikar, amely a szavak különálló jelenségeit is hordozza, mégis valami új és sajátos dolog, ami elsősorban minket, tagokat tükröz, a sokrétű elképzeléseinket világról, zenéről. A Szent Efrém Férfikarra nekünk magunknak van a legjobban szükségünk, akik benne éneklünk, és mi nyolcan abban a kiváltságos és szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ez még a közönségnek is tetszik. Ha ez húsz év múlva is így lesz, akkor valamit jól csináltunk.

Tamás: A hegemánok szokták felelni, ha kérdik tőlük, miért másszák meg a hegyet, hogy mert ott van. Miért zenélünk? Mert zenélni jó. A Bécsi Filharmonikusok híres koncertmestere, Hugo Strasser a nyolcvanas években kiadott egy könyvet, aminek az címe: És ezért még fizetnek is. Ebben minden benne van. Amikor az embert már nem érdekli, hogy jól zenéljen, akkor már nem kell a konfliktusokat sem felvállalni, hiszen „jó lesz

az úgy”. De rutinból nem lehet énekelni. A Szent Efrém Férfikar tagjai azért vannak együtt, hogy jól zenéljenek.

– **Az együttes bölcsője a bizánci egyházzene, anyanyelvetek a szakrális muzsika. Ez a fajta előadóművészet a profi éneklésen túl spirituális növekedést is igényel? Kell az énekpróba mellett „lelkigyakorlatozni” is?**

Tamás: Amikor Pilinszky Jánosra azt mondták, hogy ő a katolikus költő, azt felelte, nem, „én költő vagyok és katolikus”. Mi mind zenészek vagyunk, és néhányan görögkatolikusok. Van, aki a valláshoz közelebb áll, van, aki távolabb. Van, aki a szakrális zenét elsősorban mint lelki tevékenységet értelmezi, mást inkább a hangzás érint meg – de mindenkit megérint valami, különben nem lenne itt. A legfontosabb dolgokról szerintem nem kell túl sokat beszélni. Hányszor mondta Jézus is az evangéliumokban, hogy ne szóljatok erről senkinek? Ma kibeszélős korszakot élünk, aminek sok veszélye van. A feleségem, aki pszichológus, talán vitatkozna, de azt gondolom, hogy nem kell oly módon meztelenre vetkőztetni a dolgokat, hogy az visszataszító legyen. Egy bensőségesnek szánt, de rosszul előkészített vagy félreidőztetett beszélgetés vissza is üthet. Ha valamiért nem megy olyan jól a közös zenélés, akkor éppen a zenére kell

”

Szerencsére mindegyik feleség szereti – az együtttest is, nem csak a férjét belőle.

még erőteljesebben koncentrálni, és úgy kikecmeregni a gödörből.

Lőrinc: Az elengedhetetlen, hogy lelkileg valamelyest egy hullámhosszon legyünk, ismerjük egymást. Az éneklés maga lelki gyakorlat, de mi azon túl, kicsit irányítottan is ránézünk néha arra, hogyan is vagyunk közösségben, amolyan önterápiás jelleggel összeülünk, és megbeszéljük a minket érintő kérdéseket. Más zenei projekteknél azt láttam, hogy a többéves együttműködéseknek általában nem a szakmai oldala nehezül el, inkább emberi tényezőn siklanak ki. A nehezebben emészthető oldala mindenkinek konfliktushelyzetben jön elő, ilyeneken pedig mi is keresztülmegyünk, zeneileg is.

– Az Ison névre keresztelt alkotóműhelyetekben beszélgetünk. A szó egyházzenei fogalom: a szólamokat megtámasztó basszushangot jelöli. Hogyan fejeled meg és támogatod a zene?

Lőrinc: A zene maga szabályokhoz kötött. Mindegy, hogy háromnegyedben éneklünk vagy improvizálunk, mindig keretek között játszunk. Fegyelmez a zene, de még inkább összerendez: a gyerekek ösztönösen maguktól is előveszik az énekeket, mondókákat. A zene megtart azáltal, hogy az együtt zenélők támogatják egymást.

Tamás: Ami a zenét hallgatókat illeti: szerintem van, akit megfog és vezet a zene, van, akit meg nem. Ezért buzdítunk mindenkit arra, hogy ne csak befogadja, hanem maga is játssza a zenét. Ha mást nem, tapsoljon, kopogjon, énekeljen, kezdjen bármilyen hangszeren tanulni – mert önmagát biztosan jobban megismeri vele. A koncerteken is ezért énekeltetjük a közönséget. Sok olyan ötletre van szükség, ami arra indítja az embereket, hogy zenéljenek, csak úgy. Mert öröm, ha része lehet a napjuknak.

– Volt a férfikar életében olyan pillanat, amit nem felejtetek el soha?

Tamás: Nekem ilyen volt, amikor itt, az Isonban először megszólaltam. Előtte szkeptikusan álltam a próbatérem projekthez: „Gyerekek, ezt most miért kell? Épp csak profivá váltunk, itt a pandémia, a Deák Diák Iskolában nagyon örülnek nekünk, ehhez meg hitelt is föl kell venni, miért kínozzuk magunkat?” Aztán beléptem, itt álltunk, akkor még a törmelékeken, hallottam, hogy szól a hang – és akkor megéreztem, hogy mégiscsak jó, hogy így lett.

Lőrinc: A Wings című albumunk lemezbemutatója a Zeneakadémián sokat jelent nekem, pedig még csak nem is az életem koncertélménye. Mikor megírtam a köszönőlevelet a közreműködőknek, végiggondoltam,

mennyi minden történt a 2018-as lemezfelvételtől a következő évi turnén át a koncertig, és hogy az egésznek a fogadtatása milyen nagy horderejű volt. A „Wings-projektből” ma is rengeteget merítünk.

– A II éve tartó Orientale Lumen-sorozatban és más produkciókban sok vendégművésszel, partnerelőadóval dolgoztatok már. Mi mindent lestetek el tőlük?

Tamás: Óriási hatással volt rám, amikor Jevgenyij Nyesztyerenko világhírű orosz basszussal énekeltünk. Egy betegségtől gyötört, idős ember volt már, de ahogy a színpadra kiállt, húsz évet fiatalodott. Csodálatosan szólt a hangja. Az első közös próbánkon egyetlen szám után ki tudta igazítani a hibáinkat, helyére tette az orosz kiejtésünket. Nagy iskola volt nekem, ahogyan hozzászólt a zenei munkához. A vele való éneklés nemcsak egy szép emlék, hanem máig igazodási pont.

Lőrinc: Gyerekként nem szerettem a néptáncot, a népzene-t. Ám mikor olyan együttesekkel kezdtünk dolgozni, mint Pál István Szalonna és bandája, a Magyar Állami Népi Együttes vagy a Duna Művészegyüttes, akkor egyszerűen lehengerelt, amit láttam rajtuk: az, hogy egy

előadó mennyire hisz abban, amit csinál, mennyire áll mögötte teljes valójával a saját művészetének, mindennél többet ér, főleg élőben. Ahogy a MÁNE táncosai kilépnek a színpadra, az nem profizmus, hanem annál sokkal több: bármikor belefeledkeznek abba, amit csinálnak.

Tamás: Velük egyébként húsvétkor lépünk föl a Müpában, közreműködünk a Kivirágzott keresztfája című csodálatos összeállításukban. A repertoárunknak van egy része, amely bizánci húsvéti énekekből, kántálók-ból áll, többek között ezeket is visszük. Ősszel a Duna Művészegyüttessel lesz közös előadásunk A Duna legendái címmel, megünnepeljük a két hatvanöt éves „intézmény”, tehát a Duna és Bubnó Tamás jubileumát...

– Az ünnepi évadban mely előadásokon kapnak nagyobb szerepet a kifejezetten nektek írt, illetve modern művek?

Tamás: A júniusi nagykoncerten a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon egy körülbelül 300 fős kórus-sal lépünk fel, amelyben részt vesz például a Budapesti Énekes Iskola, az Angelica Leánykar és a gödöllői pre-montre Schola, de ott lesz a Heuréka Pop Orchestra,

a Swing á la Django és Victor Solomon amerikai gospel-énekes is. A kétórás műsorból körülbelül 40 percnyi anyag teljesen új mű lesz.

Lőrinc: A Bartók in Motion is egy ízig-vérig kortárs előadás. Tavaly mutatuk be online, tehát idén május 13-án a Hagyományok Házában először láthatja majd élőben a közönség. Ebben a színpadi mozgás, a bartóki zene, a vetítés, a dramaturgia együtt egy egészen új dimenziót hoz létre.

– A testvéred Márk, és te is édesapa lettél a közelmúltban Lőrinc, így Tamás kétszeresen is nagypapa. Hogy szól az együttes, mióta kicsi gyerekek szeretetének „vagytok kitéve”?

Tamás: „Kis gyerek – kis gond, nagy gyerek – nagy gond” – az unoka pedig nagyon-nagyon kicsi gond, ellenben tele van örömmel, amitől jobban énekel az ember: minél többet látom Miklóst és Nándit, annál felszabadultabb a lelkem. A Dormi Pizzinu című szardíniai alkatódal, ami szintén rajta van a Wings-lemezen, például sokkal gyengédebben és hitelesebben szól, mióta ennyi apa van a csapatban.

Lőrinc: A szülőség sok készséghez hozzátesz, ami a zenéléshez is kell, úgymint a stressztűrés, az időmenedzsmen és az együttműködés. Az előadóművészi lét alapvetően nem családbarát. Ahhoz, hogy működni tudjunk, nagy türelemre van szükség a párjaink és a gyerekeink részéről.

Tamás: Magyarul óriási bajban lennénk, ha az asszonyok nem szeretnék a Szent Efrémet. Gyakorlatilag vihetetlen lenne. Szerencsére mindegyik feleség szereti – az együttest is, nem csak a férjét belőle.

Lőrinc: Mindegy, hogy szakrális vagy világi zenét éneklünk, az emberi hang az érzésekből táplálkozik – persze sokat kell tanulni is hozzá. Azt nem állítom, hogy nem válhat jó énekes abból, akinek nincs gyermeke. Azt viszont megtapasztaltam, hogy annak, hogy bizonyos dolgok hathassanak rám a színpadon, majd azokat a lehető legteljesebben közvetíteni tudjam a közönségnek, hihetetlen katalizátora a gyerek. Azok az érzések és az a hatalmas tapasztalatfelhő, amit egy gyermek hoz magával, rengeteget ad ahhoz, ami a színpadon történik. ♦

20 Nemzeti
Táncszínház

www.tancfesztival.hu

2022. április 28. – május 11.

B U D A P E S T

T Á N C F E S Z T I V Á L

SZÖVEG –
KÓLNEI LÍVIA

Főhajtás Kocsis Zoltán előtt

Díjat és ösztöndíjat nyerhetnek
el a fiatal zenészek

Nagy megtiszteltetést jelentett egy muzsikusnak, ha **Kocsis Zoltánnal**, a kiváló zongoraművésszel, karmesterrel és zeneszerzővel együtt zenélhetett, az ő zenei produkcióiban közreműködhetett. Hasonló elismerést jelent majd a Kocsis Zoltán-díj és -ösztöndíj azok számára, akik elnyerik. A Kocsis–Hauser Alapítvány, amelyet 1989-ben Kocsis Zoltán első feleségével, Hauser Adrienne zongoraművésszel hozott létre tehetséges fiatalok támogatására, 2022-ben Kocsis Zoltán-díjat és Kocsis Zoltán Fialat Tehetség ösztöndíjat alapít.

- ◆ „Ez a díj tiszteletadás, emlékezés és emlékeztetés Kocsis Zoltán zenei életművére” – foglalja össze **Hauser Adrienne**, az alapítvány elnöke a díj küldetését. „Sok fiatal zenész már nem hallhatta őt élőben zongorázni, hozzájuk is el kell juttatni azt a tudást, amellyel rendelkezett. Zongora és kamarazene kategóriában lehet jelentkezni április 10-ig, 18-tól 26 éves korig.”

A kuratórium a beküldött videók alapján választja ki a Kocsis Zoltán-díj kamarazene kategória és a Kocsis Zoltán Fialat Tehetség ösztöndíj díjazottjait. A Kocsis Zoltán-díj zongora kategória pályázata két fordulóból áll. Az első fordulóban a beküldött videók alapján dönti el a zsűri, hogy kiket juttatnak tovább a második, élő fordulóra, amelyre a kuratórium kötelező anyagot ír ki. A második, élő forduló meghallgatására 2022. május 23–24-én kerül sor a Zeneakadémián. A klasszikus zene rajongóinak nagy öröme a három kategóriának ünnepélyes díjátadója és gálakoncertje is lesz 2022. június 12-én a Zeneakadémián.

„Egy egészséges megmérettetés pozitív a zenei fejlődés szempontjából, és az is nyer rajta, aki nem nyeri el a díjat, mert segíti a résztvevők művészi fejlődését.” A zsűri, illetve a kuratórium tagjai a klasszikus zene kiválóságai: Hauser Adrienne mellett Berkes Kálmán klarinétművész, karmester, Jean-Efflam Bavouzet francia zongoraművész, Herboly Domonkos, a Nemzeti Filharmonikusok főigazgatója, Takács-Nagy Gábor hegedűművész, karmester és Vigh Andrea hárfaművész, a Zeneakadémia rektora.

Kocsis Zoltánról sokan mondták, hogy nem volt az a tanártípus, aki a zongoraművész-palánták lelki világát ápolta volna, de tehetséggel ki lehetett vívni az elismerését. „Élete középpontjában volt a zene, így a tehetséget korosztálytól függetlenül nagyra értékelte, a fiataloktól, tanítványaitól pedig keményen megkövetelte a minőségi előadást” – emlékszik vissza rá Hauser Adrienne, aki maga is tanítványa volt a Zeneakadémián. „Nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a zeneszerző szándékát megértsük, és a legmesszebbmenőkig betartsuk. Nemrég találtam meg az alapítvány egyik régi kuratóriumi ülésének jegyzőkönyvét, amelyben pontosan arról beszélt, hogy amikor szavazunk, ne a tehetséget vegyük alapul, hanem a produkció minőségét. Ezzel teljesen egyetérttek: csak az elhangzott előadást lehet értékelni. A tehetséget ugyanis nem szerezzük, hanem kapjuk, azt ki kell művelni, gondozni és jó irányba terelni – ez nyilvánul meg a produkció minőségében, és ezt lehet értékelni.” A Kocsis Zoltán Fialat Tehetség ösztöndíj is egy fiatal muzsikus minőségi produkcióját értékeli, díjazza, és lendületet ad neki ahhoz, hogy tovább művelje a tehetségét. „Szeretnénk folytatni azt az utat, amelyet az alapítvány 32 éven át követett” – összegzi feladataikat a Kocsis–Hauser Alapítvány elnöke.

A díjról részletes tájékoztatás olvasható az alapítvány weboldalán: kocsis-hauser.hu ◆

SZÖVEG –
LACKFI JÁNOS

SOROZAT –
#JÓÉJTPUSZI

Emberhalászat

◆ – Uram, menj el tőlem, bűnös ember vagyok!
Azt mondta:
– Igaz, ami igaz, ha jól emlékszem,
márpedig én aztán jól emlékszem,
hiszen mellékfoglalkozásban Isten vagyok,
szóval múlt csütörtökön tizenhárom huszonötkor
elég nagy piszokságot műveltél,
tegnapelőtt húsz óra negyvenegykor meg
vétettél a ne kelljen kimondanom
itt a többiek előtt, hányadik parancsolat ellen,
egyem a bűnbánó pofádat,
mars vissza krumplit pucolni,
van a konyhában két mázsa,
majd szólok, ha elég,
tanítványságról pedig akkor lehet szó,
ha két hétig büntelen vagy,
és vigyázz, mert mindent látok!
Ja, nem.
Azt mondta:
– Á, fiacskám, ez a bűn-dolog felejtős,
ócska, lehasznált teológia,
mi már csak abban hiszünk,
hogy minden pusztán kegyelem,
a pokol egészen üres,

a kárhozat régi mese,
ezzel ijesztgették a gyerekeket,
de ma már nem divatos,
sokkal modernebb vagyok ennél,
minden olyan relatív, és végül is
az ember jót akar,
még a pszichopata és a pedofil is,
csak nem igazán sikerül nekik,
mindenkit szeretek és ölelek, puszilok,
ráadásul meg is váltok a véremen,
úgyhogy ne legyen büntudatod!
Ja, nem.
Azt mondta:
– Emberek halászává teszlek.
Nem azért, mert alkalmas vagy,
nem azért, mert semmi vétkeid,
hanem mert bűnbánattal leborultál,
mert velem tartasz,
mert elhagyod értem mindenedet,
én teszlek alkalmas eszközzé,
és én adom meg, hogy szakadozó
hálóval fogd a halat az üres tengeren,
hogy százszoros termést hozzál,
akkor is, ha meddő vagy, béna és kicsi. ◆

SZÖVEG –
VÉSEY MIKLÓS

SOROZAT –
BIBLIAI TÖRTÉNETEK

Szép halál

◆ Vera, a te munkád olyan, mintha egy fekete lyuk szélén állnál, ami bármelyik pillanatban magába szippanthat, mondta a múltkor a barátom. Az is lehet, hogy szépen, apránként szívja csak el az energiádat, de a vége ugyanaz lesz, belefásulsz, és a gyerekeidre nem jut semmi erő. Mindegy már azoknak az embereknek, ráfordultak a célegyenesre, annyit ér nekik az a pár jól begyakorlott gesztus, mint halottnak a csók, téged viszont szemmel láthatóan leszív, lefáraszt, nem vagy önmagad.

Épp ez a lényeg, hogy nem önmagam vagyok. Ugyanis teljesen önkívületi állapotba kerülök minden alkalommal, amikor megfogom egy olyan ember kezét, akiről lehet tudni, hogy csak pár napja van hátra. Gyenge, nyirkos és hideg érintések ezek, mégis valami elképesztő erő árad belőlük. Talán mert már nincs mit veszteniük, az én kezeimen kívül elengedtek mindent. Nem a fekete lyuk szélén állok tehát, sokkal inkább egy tenger szélén, melynek hullámain már a túlvilági, ismeretlen impulzusok keltik.

A gesztusaim se begyakoroltak, számomra is meglepő, hogy milyen ötleteim szoktak lenni. Egyszer az egyik néni panaszkodott, hogy milyen rég nem tudott nevetni semmin, mire megkérdeztem, mit szólna, ha megcsikizném, és beleegyezett. Egy másik alkalommal feladtam a tornacipőmet egy három éve fekvőbeteg bácsira, aki azt mondta, annyi ideje ágyhoz van kötve, hogy már abban

sem biztos, tud-e cipőt kötni. A legmegrázóbb élményem mégis egy egyszerű, szinte semmitmondó gesztushoz kötődik, amit azóta sem tudtam feldolgozni.

Egy immunbeteg fiatal srác állandóan arról beszélt, hogy véres az arca. Ez a panasz valamilyen pszichés testi megjelenése lehetett, ugyanis az arca teljesen tiszta volt, épp ezért hiába kérlete az agyonhajszolt ápolókat, akiknek épp elég dolguk volt a valóban vérző sebekkel. Kezdetben próbáltam megnyugtatni, hogy nem véres, még a kezét is odaemeltem, hogy ő is érezze. Hajthatatlan volt, unos-untalan könnyögt, hogy töröljem meg.

Levettem a sálamat, széthajtogattam, és az arcára tettem. Ettől rögtön megnyugodott, éreztem, ahogy ellazulnak az arcizmok a kezem alatt. Pár percen belül el is aludt, máig hallom a nyugodt, egyenletes légzését. De nem is ez a legemlékezetesebb az egészből, hanem az, hogy amikor kint az utcán újra felvettem a sálát, éreztem, hogy nedves valamitől.

Véres volt. Megtapogattam a nyakamat, hogy nem vakartam-e ki valahol éjszaka, de semmi. Kihajtogattam a sálát, a halvány foltokból egy emberi arc képe rajzolódott ki a szöveten.

Mire visszaértem a srác szobájához, már nem élt. Álmban érte, mondta a mellette álló orvos. Szép halál, tette hozzá halkán, szinte magában. Én is ilyet szeretnék. ◆

ÁPRILISI KIMENŐ

SZÉDÜLETES TUDOMÁNY

Izgalmas beszélgetéseket és a közönség interaktív bevonását ígéri a program, amelyen a tudomány és a technika legfrissebb eredményeit mutatják be. Feltárul a robotok színes világa a legótól az űrkutatásig, kiderül, hogyan működik egy önműködő gyár, és mi mindenre tud válaszolni Vanda, az intelligens asszisztens. Ami 50 éve még csak álom volt, az ma már a hálószobák ágya alatt takarít, vagy gyártja és nyomtatja a használati tárgyainkat. A műsorvezető Gundel-Takács Gábor lesz.

Budapest, Várkert Bazár, 2022. április 8.

SZÁZ ÉV SZERELEM

A Fonogram-díjas Group'n'Swing Zenekar produkciója az elmúlt 100 év népszerű magyar romantikus slágereit dolgozza fel. A zenei korszakokat a század legismertebb hazai táncdalai elevenítik meg a keringőtől, a tangón, a swingen, a rock and rollon, a discon át a pop, a rock és a funky zenei világáig.

Az adott kor férfi-női viszonyát, szerelmét és harcait összetépett búcsúleveleken, békebeli vallomásokon és a forradalom idején írt szerelmes üzenetváltásokon keresztül ismerheti meg a néző.

**Budapest, MOM Kulturális Központ,
2022. április 10.**

KÉPMÁS-EST

FILM és
PSZICHOLÓGIA

Várkert Bazár,
Testőrpalota, Vetítőterem

Április

25.

19:00

A MEGISMERÉS ESZKÖZEI ÉS AKADÁLYAI

Hogyan segít vagy akadályoz minket a tudomány, a hit, az öröklött minták, hogy megismerjük a világot és benne magunkat?

Az Imposztor című rövidfilm levetítése után **dr. Versegi Beáta Mária** szerzetesnővérrel és **dr. Papp Miklós** görögkatolikus pappal beszélget **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője.

AZ ÖREG KIRÁLY HAGYATÉKA

Az Udvarhely Bábműhely előadásában mindenki kincs után kutat. Egy furcsa erdőben négy kalandor kóvályog, hogy megtalálják a titokzatos kincset, amiről mindenki beszél: az öreg király hagyatékát. Megtalálják? Meg. Sokat ér? Sokat. Mert a hagyaték egy kincsesláda. Kincsesláda, pedig ebben a ládában egy fia aranykrajcár, annyi sem szaladgál, egy lyukas réz garas, annyi sem csörög. No, hát akkor miféle kincset őriz az a láda?

Budapest, Aranytíz Kultúrház, 2022. április 24.

A Képmás-estre a belépés regisztrációhoz kötött, belépő személyenként egy Képmás magazin.

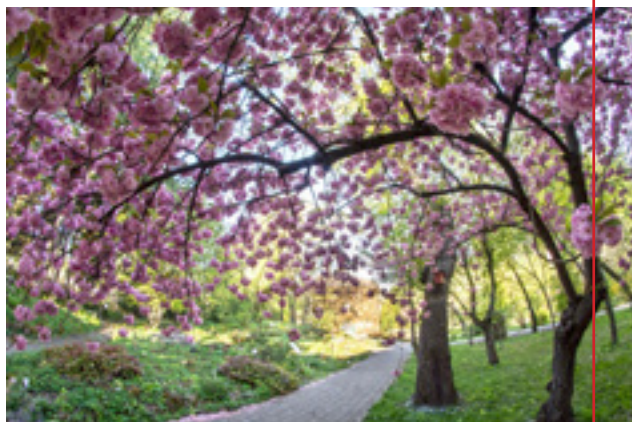
Regisztráció: kepmas.hu/kepmas-est

TÁMOGATÓ:

RENDEZŐK:

Kép: Demeter Károly/ELTE Fűvészkert

SAKURA ÜNNEP

A program Japán tradicionális ünnepéhez, a Ohanamihoz kapcsolódik. Ilyenkor, amikor a japán cseresznyefák virágot bontanak a Fűvészkertben, a látogatók takaróra telepedve piknikezhetnek a kertben, gyönyörködhetnek a sakura fák virágzásában. Számos program közül válogathatnak a családok, és a haiku-író versenyre is várják a jelentkezőket.

Budapest, Fűvészkert, 2022. április 2., 3., 9., 10.

Hieronymus Bosch: Az utolsóítélet (középsőtábla); olaj, tölgyfa; 1515 körül | Bruges, Groeningemuseum, © 2020. Album/Scala, Florence

MENNY ÉS POKOL KÖZÖTT – HIERONYMUS BOSCH REJTÉLYES VILÁGA

A kiállításon közel kilencven műalkotást csodálhatunk meg, ezek közül tizenegy a németországi mester munkája – ez teljes életművének csaknem felét teszi ki. A tárlat bemutatja azokat az örök emberi témákat, amelyeket Bosch oly eredeti és rejtélyekkel teltett módon fogalmazott meg a műveiben: az erény és a bűn közötti választás, a hit és az igazság kérdései, a vagyon korlátlan megélése és féken tartása, az emberi lét szellemi minőségének kérdése.

**Budapest, Szépművészeti Múzeum,
2022. április 8-tól**

KÉPMÁS-EST

SZÍNHÁZ és PSZICHOLÓGIA

MOMKult, Kupolaterem
1024 Budapest, Csörsz u. 18.

Április

06.

19:00

ELNÉZÉST, DE...

Tudunk-e elnézést kérni, ha hibáztunk vagy megbántottunk valakit, és képesek vagyunk-e megbocsájtani? Kinek fontos a bocsánatkérés és a megbocsájtás, lehet-e ezeket feltételekhez kötni, és ki lehet-e kényszeríteni? Milyen játszmákba állunk bele a téma kapcsán?

Improvizációs estjeinken három jelenetet láthatnak a Nézőművészeti Kft. vendégművészeinek közreműködésével.

Szakértő vendégünkkel a jelenetek után **Szám Kati**, a Képmás magazin főszerkesztője beszélget.

Színészek: Parti Nóra és Katona László
Szakértő: Theisz Dóra, pszichológus

A Képmás-estre a belépés regisztrációhoz kötött, belépő személyenként egy Képmás magazin.

Regisztráció: kepmas.hu/kepmas-est

TÁMOGATÓ:

 SZERENCSEJÁTÉK ZRT.

RENDEZŐK:

 Média a
Csaláért
Alapítvány

KÉPMÁS
MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

mOmKULT
KULTURÁLIS KÖZPONT

PETŐFI 200/PILINSZKY 100/ LUKÁCS PASSIO

A Honvéd Férfikar *Egyenes labirintus* című előadása ősbemutatókat, rendhagyó zenei hangszerösszeállításokat, zenével átszőtt költészetet és elmélkedő húsvéti hangulatot ígér. A koncert első felében a magyar költészet napja alkalmából Pilinszky- és Petőfi-versek szólnak meg, hat kiváló zeneszerző feldolgozásában. Az est második részében a nagyhét kerül fókuszba Nagy László Adrián *Lukács Passió* című művének ősbemutatójával. A különleges műben Jézus szerepét Kovács István Liszt-díjas operaénekes formálja meg.

Pesti Vigadó, 2022. április 11.

SZÖVEG –
JEAN ORSOLYA

A cikk a Magyar Turisztikai Ügynökség
szakmai támogatásával készült.

HAT HELY, AHOL IGAZI ÜNNEPI HANGULAT VÁR MINDENKIT!

A húsvét a keresztény egyház legnagyobb ünnepe, amelyhez számtalan népi hagyomány is fűződik – hosszú hétvégén sokféle program közül válogathatunk.

◆ ÖT KÜLÖNLEGES HÚSVÉTI NÉPI HAGYOMÁNY

Húsvéti korbácsolás

Húsvéthétfőn nem a vödörnyi jéghideg víz volt a legrosszabb dolog, amit a lányok a nyakukba kaphattak. Fejér megyében és a Dunántúl egyes részein elterjedt népszokás volt a jelképes húsvéti korbácsolás, amirehéz fűzfavesszőből készített sibát használtak. Ez egy olyan korbács, amit 4-6-8 vagy 9 százból fontak a férfiak, hogy finoman megcsapkodhassák vele a lányokat. Rendszerint mondókaival egészítették ki, amivel szépséget, egészséget és termékenységet kívántak a megkorbácsololt lányoknak, akik ezért borral, szalagokkal és piros tojással kínálták meg a legényeket.

Tudta? A Felföldön és a szlovák–magyar érintkezési területeken ehhez hasonló szokás a suprikálás, csak hogy itt a korbácsolást a lányok végzik a locsolkodó fiúkon.

Húsvéti komatál

Húsvéthétfőn és egy héttel később, az úgynevezett fehérvasárnap volt szokás a komatál küldése. Az Ipoly mentén a lányok küldtek tojással és mindenféle finomsággal megrakott tálat azoknak a fiúknak, akik farsangkor megtáncoltatták őket. Az ajándékot személyesen vagy küldött útján is el lehetett juttatni a lehetséges jóvendőbelinek, rendszerint pedig egy kis versikével is kiegészítették.

Tojásfestés

A tojás az élet újjászületésének, a termékenységnek a legősibb jelképe. Magyarországon a festett, díszített tojás ajánldékozása elsősorban a húsvéti locsolkodáshoz kapcsolódik. A díszített tojások festésének formái, a minták elrendezése tájegységenként változott. A nálunk leggyakrabban használt minták geometrikusak. A tojást hosszanti vonalakkal két, majd négy mezőre osztották. A hosszanti vonalak számának növelésével 16 mezős osztás is van, de igen ritkán. Ezt ráházásnak nevezik, magát a díszítést tojásdíszítésnek. Manapság már létezik patkolt, fűrt, de még kottával díszített tojás is, amit a baranyai Zengővárkonyban lévő tojásműzeumban meg is lehet csodálni.

Tudta? A hímes tojások mintája sokféle, de az egyik legkülönlegesebb jelentéssel az állatmin-tások bírnak. Ezt őseink termékenységvarázslásként rajzolták a héjra. Ha mondjuk tyúkot hímeztek rá, akkor azt remélték, hogy abban az évben több tyúk kapirgál majd a kertben.

Különböző tojásgyűjtő népszokások is vannak, amelyek célja, hogy a legények minél több tojáshoz jussanak a tojásjátékokhoz. Egyik ilyen játék például a Kecskemét környékén ismert tojásütés, tojásokcintás. Ketten egymással szemben állva a tojásokat egyre erősebben összeütögetik, s az nyer, akié épen marad. Egy másik játék a tojással való labdázás. Úgy tartották, hogy aki a feléje dobott tojást elejti, még egy esztendeig nem leli meg a párját.

Kép: Magyar Turisztikai Ügynökség

Hagyományörző húsvéti locsolás Hollókón

HAT HELY, AHOŁ ÁTÉLHETJÜK A HÚSVÉTI NÉPIES HANGULATOT

Hollókői húsvétolás

Hollókő kicsi, de annál híresebb faluja az UNESCO Világörökség listájára is felkerült. Nem véletlenül, hiszen ez a település a hagyományörzés kiemelkedő példája. A település legnagyobb rendezvénye, a négynapos Hollókői Húsvéti Fesztivál – idén április 15–18. között – természetesen ugyancsak a hagyományokra épül; az apró utcák ilyenkor megtelnek népviseletbe öltözött helyiekkel és néptáncosokkal. Az ünnep elmaradhatatlan része a locsolkodás, ám itt a népszokás kölni helyett a kútvizet írja elő.

Tipp: A múzeumok közül érdemes felkeresni a Falumúzeumot, a Szövőműhelyt, a Postamúzeumot, a Palóc Babamúzeumot vagy a Guzsalyast, ahol a hollókői népviselet

készítésével, történetével ismerkedhetünk meg. Akit a kézművesség érdekel, ne hagyja ki a Fazekasházat, Gazduram Sajtoltját, Kiss Tünde csuhé- és gyékényfonó műhelyét és a Palóc Játsszóházat.

Húsvét a szentendrei Skanzenben

A szentendrei Skanzen közel 60 hektáros területen fekszik, ezzel minden évben az ország legnagyobb Húsvét Fesztiváljának ad otthont. A húsvéti hagyományok, mint a tojásdíszítés, tojáspatkolás, vesszőfonás, itt is a programok szerves részét képezik. Április 15-től 18-ig a skanzen egésze benépesül, bábelőadás, vándormuzsikusok, gólyalábasok szórakoztatják a közönséget, lesznek társas és más húsvéti játékok, és persze a gyomrunk sem marad üresen: érdemes megkóstolni a ruszin pászkát, a mákos, diós bejglit, valamint a vendek hagyományos hajdina- és gombaételét is.

Hagyományos húsvéti tojásfestés

Húsvét a Szépasszony-völgyben

Eger egyik legkedveltebb része a Szépasszony-völgy, ami a híres-neves borkínálat mellett családi húsvétal, színes programokkal és a hazai szokások és hagyományok tömkelegével várja a látogatókat. Április 15–18. között lesz tojáskeresés, bárány- és nyuszisimogató, valamint gólyalábas parasztkomédia. A látogatók felülhetnek a szekérjáratra, megnézhetik a húsvéti bábelőadást, vagy részt vehetnek a kézműves foglalkozásokon.

Tipp: Ha tehetjük, látogassunk el a közeli Noszvajra is, ahol „babakocsis”, komfort vagy extrém tojásvasdászat, kemencében készült sütemények, borkóstolás, népzene és néptánc várja a vendégeket.

Zengővárkony csodás tojásai

Pécsvárad szomszédságában a festői fekvésű falu, Zengővárkony kurióznak számító programokkal is várja a látogatókat. A legkülönlegesebb élményt talán a tájház Míves Tojás Gyűjteménye nyújtja, amelyben fűrj-, liba- és strucctojások egyaránt helyet kaptak. 36 év gyűjtőmunkájának eredményeként Indiától Izraelig 19 országból származnak a tojások. A legérdekesebbek talán azok, amelyekre a Himnusz vagy a híres Holdfény-szonáta kottáját festették. A múzeum a húsvéti időszakban számtalan tojásmegmunkáláshoz kapcsolatos programmal várja a látogatókat.

Tipp: A település határában lévő gesztenyésben található a híres természetfilmes, Rockenbauer Pál sírja is. Ő volt az a neves rendező, aki a rendkívül népszerű Másfél millió lépés Magyarországon című, az Országos Kéktúra útvonalát bemutató televíziós sorozatot készítette.

Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark

Emmausz-járás a bolyi pincefaluban

A húsvéthétfői Emmausz-járás több mint 100 évre visszanyúló, bibliai gyökerű, német nemzetiséghez kapcsolódó, ma is élő szokás, amely 2011-ben a Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére is felkerült. Húsvéthétfőn a délelőtti kálvária-dombi szentmise után megelnek a bolyi pincefalu présházai. A családok, baráti társaságok meghívásra érkeznek, de sokan több helyre is betérnek, látogatják egymást. A pincegazdák az úton arra járó ismerősöket is behívják asztalukhoz. Az együttlét lényege a társas étkezés (a húsvéti ételek és a pincegazda kínálta borok ünnepi hangulatban, de kötetlen, közös elfogyasztása), a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt megmozgató szabadtéri játékok. Mindez a kölcsönös ismerkedésre, a közösségi kapcsolatok megerősítésére vagy újak kialakítására ad alkalmat az ünnep keretei között, kimondatlanul is szimbolizálva a bibliai Emmausz-történet lényegét: meghívlak asztalomhoz, hogy megtudd, ki vagyok.

Ópusztaszeri rügyfakasztó vasárnap

Az ország egyik legnagyobb húsvéti rendezvényén életre kel az ópusztaszeri Skanzen: évről évre korhű ruhákba öltözött menyecskék, legények elevenítik meg az ünnepi szokásokat. Muzikaszó, néptánc, népzene, meglepetések várják mindazokat, akik a természethez közel szeretnék ünnepelni a feltámadást.

Tipp: A hatalmas területen fekvő parkot nem csak a húsvéti időszakban érdemes meglátogatni, hiszen több látványosságot is kínál, a modern, kerek látogatóközpontban, a Rotundában a Feszty-körkép mellett több interaktív kiállítást is találunk. A millenniumi Árpád-emlékmű mellett magasodnak az érdekes alakú Csete-jurták, távolabb pedig a Skanzen épületeit járhatjuk be. ♦

Megtérülő gondoskodás BABAKÖTVÉNY

AKÁR

8,1%

ÉVES KAMAT*

A Babakötvénnyel előre gondoskodhat gyermeke jövőjéről. Havi rendszeres befizetéssel, **AKÁR ÉVI 12.000 FT ÁLLAMI TÁMOGATÁSSAL** és kimagasló kamatozással gyermeke akár **több mint 4 millió forinttal** kezdheti el felnőtt életét.

KERESSE A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁRBAN

babakotveny.hu

Babakötvény

* A Babakötvény forgalomba hozatalának és forgalmazásának általános feltételeit az aktuális Ismertető és a Nyilvános Ajánlattétel tartalmazza, mely megtekinthető a forgalmazóhelyeken, illetve a www.allampapir.hu és a www.akk.hu honlapon. Jelen tájékoztatás a tákepiacról szóló 2001. évi CXV. törvény vonatkozó rendelkezéseit alapján kereskedelmi kommunikációnak minősül, és nem tekinthető ajánlattételnek, teljes körű tájékoztatásnak, befektetési vagy adótanácsadásnak. A Kibocsátó felhívja a befektetők figyelmét, hogy a Babakötvény esetében sem zárhatóak ki teljeskörűen az infláció változásából eredő kockázatok, és valamennyi további befektetési kockázatot és lehetőséget a befektetőnek kell felmérnie. Az első sorozat esetében (2032/S) a kamat: 6,3%, mely sorozat a 2014. január 31-ig született, a Magyar Államkincstárnál Start-számlával rendelkező gyermek javára vásárolható. Minden évben 3% inflációt és 3% kamatfelárat feltételezve, havi 10.000,- forint befizetésével 18 éven keresztül, kb. 4 millió forint takarítható meg a Babakötvény befektetéssel. Az állami támogatás részletes szabályait a fiatalok életkezdesi támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvény tartalmazza.

2019

HORVÁTH ÉVA:
„A FELADATOT LÁTTAM:
VAN EGY KISFIÚ, AKINEK
NORMÁLIS EMBERRÉ KELL
VÁLNIA, NEKEM PEDIG
SEGÍTENEM KELL ŐT.”

Cikk az 30. oldalon

